

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	19 maart 2024
Zaaknummer	760533
Portefeuillehouder	mevrouw H.B. Boudewijnse, wethouder
Onderwerp	Voortgang herbestemming en overkapping De Suikertaart

1. Kennisnemen van

1. De herbestemming en restauratie van het monument De Suikertaart op de Oude Begraafplaats Naarden.
2. Het plaatsen van een tijdelijke, transparante overkapping over het monument.

2. Inleiding

De Oude Begraafplaats Naarden is een Rijksmonument. Hiervoor zijn een beheervisie en bijbehorende deelplannen vastgesteld. In het deelplan Graven en opstellen wordt expliciet gezegd, dat bij restauratie van graven prioriteit wordt gegeven aan bijzondere, waardevolle en representatieve grafmonumenten. De voormalige grafkapel van Dudok van Heel (in de volksmond ook wel De Suikertaart genoemd) wordt hierbij als eerste genoemd. Het monument heeft een sterk symbolische waarde voor de begraafplaats.

Al sinds 2013 is deze grafkapel bedekt met een zwart zeil om het te beschermen tegen wind en regen. Hierdoor is echter een groot deel van het monument niet zichtbaar. Deze situatie is onwenselijk en past niet bij onze gemeentelijke doelstelling om ons bijzondere erfgoed te behouden. De grafkapel is in 2014 geruimd en is sindsdien leeg.

Tijdens het herbestemmingsproject is bedacht dat De Suikertaart een transparante overkapping krijgt die het monument beschermt tegen weer en wind en tegelijkertijd ruimte biedt voor het opstarten van een zichtbare restauratie.

3. Kernboodschap

1.1 De Suikertaart is een Rijksmonument

In 2000 is De Suikertaart door de toenmalige Rijksdienst voor Monumenten vanwege haar cultuurhistorische waarde aangewezen als monument. De Stichting tot behoud van de Oude Begraafplaats Naarden (hierna: de Stichting) is, als rechthebbende, verantwoordelijk voor het onderhoud op en rond het graf en het herstel van de grafbedekking. Dit betekent dat de Stichting verantwoordelijk is voor het behoud van dit monument. De gemeente heeft een toezichhoudende en handhavende functie.

1.2 De gemeente draagt zorg voor haar historische omgeving

Voor de begraafplaats is een eigen beheervisie met bijbehorende deelplannen vastgesteld. In het 'deelplan Graven en opstellen' van de gemeente Gooise Meren wordt expliciet gezegd, dat bij restauratie van graven prioriteit wordt gegeven aan bijzondere, waardevolle en representatieve grafmonumenten. De voormalige grafkapel van Dudok van Heel, de Suikertaart, wordt in dit lijstje als eerste genoemd. Deze voormalige grafkapel, heeft een sterk symbolische waarde voor de begraafplaats en is beeldbepalend voor blok I.

2.1 Voor het behoud van de grafkapel en de herbestemming tot urnenkapel is het noodzakelijk om deze te beschermen tegen water en wind

De grootste schade aan het monument werd veroorzaakt door regenwater dat in de winter bevroor. Om die reden is de grafkapel Dudok van Heel al sinds 2013 bedekt met een zwart zeil om het monument te beschermen tegen weer en wind. Hierdoor is het monument niet goed zichtbaar. Nu volledige restauratie financieel nog niet haalbaar is, wordt het advies uit het Restauratieplan om het zeil vervangen door een tijdelijke, transparante overkapping gerealiseerd. Deze overkapping beschermt het monument tegen water en wind. Tegelijkertijd wordt De Suikertaart weer zichtbaar voor publiek.

2.2 De Suikertaart krijgt een nieuwe bestemming als urnenkapel, zodat er inkomsten kunnen worden gegenereerd

In 2014 is de kapel geruimd en deze is sindsdien gereed voor restauratie. Al in het restauratieplan van 2018 was een advies opgenomen om de grafkapel om te vormen naar een urnenkapel om hiermee de kapel een nieuwe bestemming te geven. De herbestemmingssubsidie zal hierbij ingezet worden voor onderzoek naar noodzakelijke aanpassingen voor herbestemming als urnenkapel, met het doel zo inkomsten te kunnen genereren. Herbestemming van funerair erfgoed is zeldzaam wegens de functiebeperkingen. Het eerste advies van de Rijksdienst van het Cultureel Erfgoed voor een gezamenlijke strategie, bestaande uit eerst herbestemmen en daarna restaureren, is positief ontvangen door de Stichting. Het biedt dit monument de kans weer in gebruik genomen te worden en tegelijkertijd letterlijk zichtbaar te zijn.

4. Consequenties

1.1 Als de restauratie niet plaatsvindt, vervalt De Suikertaart langzaam maar gestaag

De Stichting is de rechthebbende en heeft mondeling aangegeven dat zij wegens gebrek aan voldoende financiële middelen kiest voor begeleid verval. In dat geval zou de gemeente in principe het afdekkende zeil moeten verwijderen van de grafkapel. De consequentie daarvan is dat de weersomstandigheden weer vrij spel hebben en het grafmonument naar verwachting sneller zal vervallen. Het lot van het monument zou dan onomkeerbaar worden en de gemeente is aansprakelijk als ze niet ingrijpt.

5. Communicatie

Tijdens het reguliere overleg van de gemeente met de Stichting is besproken dat de restauratie van het monument noodzakelijk is. Hierbij heeft de gemeente haar expertise ingezet om tot een financieel haalbaar herstelplan te komen. Daarna neemt de Stichting de communicatie en het rondmaken van dit plan weer op zich.

6. Vervolg

Nu bekend is dat de Rijksdienst de herbestemmingssubsidies toekent, kunnen we samen met de Stichting starten met het realiseren van de overkapping en met de herbestemming. De planning is om de kap in de zomermaanden te plaatsen. Daarna kan het monument in alle rust gerestaureerd worden. De kap is in de toekomst te gebruiken ter bescherming van ander funerair erfgoed. Indien de situatie in de toekomst verandert, dan informeren wij u daarover.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

drs. E.M. Voorhorst,
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde,
Burgemeester